

ข้อมูลโดยสังเขป: ปฏิญญาและแผนปฏิบัติการกรุงปักกิ่ง¹ และการประชุมเพื่อทบทวนในโอกาสครบรอบ 25 ปีของปฏิญญาและแผนปฏิบัติการกรุงปักกิ่ง

ปฏิญญาและแผนปฏิบัติการกรุงปักกิ่ง (BPfA) ได้รับการรับรองด้วยเสียงเป็นเอกฉันท์ในวันที่ 15 กันยายน 2538 โดยผู้แทนจาก 189 ประเทศ ระหว่างการประชุมสุดยอดโลกครั้งที่สี่ว่าด้วยสตรีที่กรุงปักกิ่ง ประเทศจีน BPfA เป็นปฏิญญานานาชาติเห็นชอบร่วมกัน ยืนยันและต้อยอดจากอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW) ถือเป็นก้าวอย่างสำคัญของขบวนการสตรีโลก เป็นแม่พิมพ์ของสิทธิสตรี ซึ่งจำแนกให้เห็นประเด็นสำคัญในเรื่องความไม่เท่าเทียม อันเป็นอุปสรรคทำให้ไม่สามารถบรรลุสิทธิมนุษยชนและสิทธิสตรี ความเท่าเทียมทางเพศ สันติภาพ และความมั่นคง และการปลอดจากความยากจน

BPfA ครอบคลุมข้อกังวลสำคัญ 12 ประการ ได้แก่ (1) สตรีและความยากจน (2) การศึกษาและการอบรมสำหรับสตรี (3) สตรีและสุขภาพ (4) ความรุนแรงต่อสตรี (5) สตรีและการขัดกันด้วยอาวุธ (6) สตรีและเศรษฐกิจ (7) สตรีกับอำนาจในการตัดสินใจ (8) กลไกเพื่อสนับสนุนความก้าวหน้าของสตรี (9) สิทธิมนุษยชนของสตรี (10) สตรีและสื่อ (11) สตรีและสิ่งแวดล้อม และ (12) เด็กผู้หญิง ประเด็นเหล่านี้ถือว่ามีสำคัญอย่างมาก และต้องได้รับความใส่ใจ เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมระหว่างเพศและสิทธิมนุษยชนของสตรี ในมิติทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม การเมือง และสังคม เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามข้อกังวลที่สำคัญเหล่านี้ ได้มีการวางโรดแมป เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ และปฏิบัติการอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อแก้ไขปัญหของสตรี

แม้ว่า BPfA จะไม่มีผลบังคับใช้ตามกฎหมาย แต่เป็นการยืนยันสิทธิมนุษยชนของสตรี และเรียกร้องให้รัฐบาลและหน่วยงานอื่น ๆ แสดงพันธกิจที่จะบรรลุ และดำเนินการอย่างเต็มที่ตามโรดแมปที่กำหนดไว้ใน BPfA โดยมีข้อกำหนดต่าง ๆ เพื่อให้มีการระดมทรัพยากรสำหรับความก้าวหน้าของสตรี การพัฒนาศักยภาพเชิงสถาบันเพื่อสนับสนุนความก้าวหน้าของสิทธิสตรี การให้โอกาสที่เท่าเทียมและการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมของสตรีในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานกำหนดนโยบายทุกระดับ และการจัดทำกลไกเพื่อให้มีการตรวจสอบได้จากสตรีทั่วโลก²

¹ องค์การสหประชาชาติ (1995). รายงานการประชุมสุดยอดโลกครั้งที่สี่ว่าด้วยสตรี - Report of the Fourth World Conference on Women จาก <https://www.un.org/womenwatch/daw/beijing/pdf/Beijing%20full%20report%20E.pdf>

² องค์การสหประชาชาติ (1995). รายงานการประชุมสุดยอดโลกครั้งที่สี่ว่าด้วยสตรี: โครงสร้างทางสถาบันและการเงิน - Report of the Fourth World Conference on Women: Institutional Arrangements, Financial Arrangements. จาก <https://www.un.org/womenwatch/daw/beijing/platform>

การประชุมเดินขบวนของกลุ่มผู้หญิงในระหว่างการประชุม ณ กรุงปักกิ่ง ในปี 1995

BPfA และการประชุมเพื่อทบทวนในโอกาสครบรอบ 25 ปีของปฏิญญาและแผนปฏิบัติการกรุงปักกิ่ง

กรอบเพื่อการตรวจสอบตาม BPfA กำหนดให้ประเทศภาคีสมาชิก ทบทวนการดำเนินงานในระดับภูมิภาคและระดับโลกทุกห้าปี ในระดับโลก คณะกรรมาธิการว่าด้วยสถานภาพสตรี (Commission on the Status of Women - CSW) กำลังเป็นแกนนำกระบวนการทบทวนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ BPfA ในสมัยประชุมที่ 64 ซึ่งกำหนดให้มีขึ้นในเดือนมีนาคม 2563 บรรดาผู้แทนจากรัฐภาคีหน่วยงานภาคประชาสังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ จะประชุมกันที่กรุงนิวยอร์ก เพื่อหาข้อสรุปของกระบวนการทบทวนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ BPfA หลังจากทำแผนนี้มา 25 ปี³

ในระดับภูมิภาค คณะกรรมาธิการภูมิภาค โดยความร่วมมือกับองค์การเพื่อสตรีแห่งสหประชาชาติ (UN Women) กำลังเป็นแกนนำประสานงานกระบวนการทบทวนระดับชาติในโอกาสครบรอบ 25 ปีของปฏิญญาและแผนปฏิบัติการกรุงปักกิ่ง โดยการพิจารณาข้อมูลที่ได้รับจากรายงานระดับชาติ ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก คณะกรรมาธิการเศรษฐกิจและสังคมแห่งเอเชียและแปซิฟิก (ESCAP) โดยผ่านคณะกรรมการว่าด้วยการพัฒนาสังคม กำลังจัดทำรายงานผลลัพธ์การทบทวนภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ในโอกาสครบรอบ 25 ปีของการประชุมปักกิ่ง เพื่อสนับสนุนการประชุมระดับโลกเพื่อทบทวนในโอกาสครบรอบ 25 ปีของปฏิญญาและแผนปฏิบัติการกรุงปักกิ่ง

ก่อนกระบวนการทบทวนทั้งระดับภูมิภาคและระดับโลก มีการสนับสนุนให้รัฐภาคีขององค์การสหประชาชาติทำงานกับองค์กรภาคประชาสังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ เพื่อทำการทบทวนระดับชาติอย่างรอบด้านต่อการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ BPfA คาดว่ารายงานระดับชาติเหล่านี้จะสะท้อนถึงปัญหาท้าทาย ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ BPfA และครอบคลุมการอภิปรายอย่างกว้างขวางในโอกาสครบรอบห้าปีของวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนปี 2573 โอกาสครบรอบ 20 ปีของมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ 1325 ว่าด้วยสตรี ว่าด้วยสตรี สันติภาพ และความมั่นคง รวมทั้งโอกาสครบรอบ 75 ปีขององค์การสหประชาชาติ ยังมีการสนับสนุนให้ภาคประชาสังคมส่งมอบรายงานคู่ขนานให้กับองค์การเพื่อสตรีแห่งสหประชาชาติ และนำข้อมูลมาใช้ในการทบทวนระดับภูมิภาค

การมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมเอเชียแปซิฟิกกับกระบวนการประชุมเพื่อทบทวนในโอกาสครบรอบ 25 ปีของปฏิญญาและแผนปฏิบัติการกรุงปักกิ่ง

ESCAP และองค์การเพื่อสตรีแห่งสหประชาชาติ ต้องการต่อยอดการประชุมเพื่อทบทวนในโอกาสครบรอบ 20 ปีของปฏิญญาและแผนปฏิบัติการกรุงปักกิ่งในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารระดับภูมิภาคของภาคประชาสังคมในโอกาสครบรอบ 25 ปีการประชุมกรุงปักกิ่ง ซึ่งประกอบด้วยองค์กร 10 แห่ง และมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อชี้แนะแนวทางการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนของภาคประชาสังคมต่อการประชุมเพื่อทบทวนในโอกาสครบรอบ 25 ปีของปฏิญญาและแผนปฏิบัติการกรุงปักกิ่งในเอเชียแปซิฟิก รวมทั้งเชื่อมโยงกับกระบวนการทบทวนระดับโลกซึ่งจะมีขึ้นในการประชุมครั้งที่ 64 ของคณะกรรมาธิการว่าด้วยสถานภาพสตรี (CSW64) ที่กรุงนิวยอร์กในเดือนมีนาคม 2563

การประชุมทบทวนระดับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกอย่างเป็นทางการ ในโอกาสครบรอบ 25 ปีของปฏิญญาและแผนปฏิบัติการกรุงปักกิ่ง จะมีขึ้นระหว่างวันที่ 25-28 พฤศจิกายน 2562 คณะกรรมการบริหารภาคประชาสังคมจะได้จัดเวทีภาคประชาสังคมในช่วงก่อนการประชุมระหว่างรัฐบาล และสนับสนุนข้อเรียกร้องของการมีส่วนร่วมและการแสดงความเห็นจากอนุภูมิภาคในเอเชียแปซิฟิก รวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียบางกลุ่ม

ประเด็นที่สำคัญของ APWLD

APWLD มีความเห็นว่า BPfA เป็นเครื่องมือสำคัญ เพื่อการตรวจสอบประเด็นสิทธิสตรี การประชุมทบทวนในโอกาสครบรอบ 25 ปี จึงต้องเป็นพื้นที่สำหรับการอภิปรายอย่างจริงจังและเปิดเผย ทั้งในแง่ผลสำเร็จและความล้มเหลว โดยต้องมีการยอมรับและหาทางแก้ไขอุปสรรคอย่างเป็นระบบ ที่ชัดเจนไม่ให้เกิดความเท่าเทียมในเชิงสาระบัญญัติ

กระบวนการทบทวน BPfA ระดับโลก จะเกิดขึ้นพร้อมกันกับการประชุมของคณะกรรมาธิการว่าด้วยสถานภาพสตรีและประเด็นสำคัญในปีนั้นๆ ด้วยเหตุดังกล่าว จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ภาคประชาสังคมจะมีส่วนร่วมในกระบวนการระดับภูมิภาค ที่จะต้องมีข้อเสนอแนะต่อรัฐต่าง ๆ ในทั้งสองประเด็น เพื่อการพิจารณาและการดำเนินงานต่อไป

³ องค์การเพื่อสตรีแห่งสหประชาชาติ - UN Women (2019) CSW64 / Beijing+25 (2020) จาก <http://www.unwomen.org/en/csw/csw64-2020>